

ПРАВА НА ВОЛЮ

№4 (247)
2009

Праваабарончы бюллетэнь

У Беларусі яшчэ парушаюцца правы чалавека

Дэлегацыя самай буйной фракцыі Еўрапарламенту – "Еўропейская Партия Народау – Еўропейскія дэмакраты" – наведала 20 лютага Менск, каб ацаніць апошнія палітычныя падзеі ў Беларусі ў кантэксьце дыялогу Беларусь-ЕС. Асаблівая увага надавалася сітуацыі з правамі чалавека і свабодай прэсы.

Еўрапарламентары сустрэліся з прадстаўнікамі Міністэрства замежных спраў Беларусі, дыпламатычных місій краінаў Еўрасаюзу а таксама беларускай грамадзкай супольнасці і дэмакратычнай апазіцыі.

Сабры дэлегацыі – Крыстафер Бізль (Вялікабрытанія), Лайма Андрыкене (Літва) і Яцк Пратасевіч (Польшча) адзначылі пазітыўныя крокі, зробленыя беларускімі уладамі: вызваленне палітвязняў, вяртанне ў продаж дзвінкоў незалежных газетаў, регістрацыю руху "За Свабоду", а таксама непрызнаныя незалежнасці Паўднёвой Асетыі і Абхазіі.

Тым на менш, Крыстафер Бізль заявіў: "Мы выказываем занепакоенасць тым, што, нягледзячы на нядайня пазітыўныя крокі, правы чалавека ўсё яшчэ парушаюцца ў Беларусі, і палітычна матываваны ціск на дэмакратычных актыўістах, незалежныя газеты і вернікаў працягаюцца".

Лайма Андрыкене працягнула: "Еўрасаюз зацікаўлены ў незалежнай, бясъпечнай і стабільнай Беларусі. "Еўропейскі тыдзень" у Беларусі – гэта быўлія толькі візіты прадстаўніка ЕС Хаўера Саланы ды дэлегацыі Еўрапарламенту. Гэта быў тыдзень рэпрэсій супраць дэмакратычных дэмманстрацыяў 14 і 16 лютага. Гэта дае нам ясьнайшую карціну працэсаў, якія адбываюцца ў Беларусі. Еўрасаюз заўсёды займаў цвёрдую пазіцыю ў абароне правоў чалавека і законнасці – гэта фундаментальная юрэўпейская каштоўнасць".

Дэлегацыя падасьць справаўздачу Еўрапарламенту, Радзе міністраў і Еўропейскай камісіі. Рэзоляцыя па Беларусі будзе прынятая Еўрапарламентам на пачатку красавіка.

Праваабарончыя матэрыялы
можна таксама прачытаць
на сайтах: www.spring96.org;
www.charter97.org; www.baj.ru

Менск, 16 лютага 2009 году.

"Не – палітычнаму тэрору!" Дзясяткі менчукоў былі зьбітыя супрацоўнікамі міліцыі і АМАПу 16 лютага на Кастрычніцкай плошчы Менску

У Дзень беларускай салідарнасці лідэры і актыўісты апазіцыі, быlyя палітвязні і простыя менчуки выйшлі на Кастрычніцкую плошчу з партрэтамі арыштаваных Мікалая Аўтуховіча, Юрыйя Лявонава, Уладзіміра Асіпенкі, Арцёма Дубскага.

У акцыі прымалі ўдзел быlyя палітвязні Аляксандар Казулін, Андрэй Кім, Зыміцер Дашкевіч, Артур Фінькевіч, Эніра Браніцкая, Цімафеў Дранчук, лідэр АГПА Анатоль Лябедзька, лідэры грамадзянскай кампаніі "Еўропейская Беларусь" Андрэй Саньнікаў і Зыміцер Бародка, каардынатор Хартыі'97 Зыміцер Бандарэнка, лідэр кампаніі "Джынс за свабоду" Яўген Афнагель, іншыя вядомыя людзі і простыя менчуки.

Удзельнікі акцыі салідарнасці разгарнулі расцягажкі "Свабоду Аўтуховічу, Лявонаву і Асіпенку", "Не – палітычнаму тэрору". Дэманстранты скандавалі "Свабоду!", "Жыве Беларусь!".

Прастаяць такім чынам на плошчы людзі змаглі ня больш за 10 хвілінаў. Супраць удзельнікаў мірнай акцыі былі кінутыя дзясяткі супрацоўнікамі міліцыі і АМАПу. Людзей грубо выціскалі з плошчы, пры гэтым іх валілі на зямлю, білі нагамі. Міліцыянты літаральна ішлі па людзях, не звяртаючы ўвагі на іхнія крыкі. Людзі, якіх падганялі ўдары амапаўцаў, спатыкаліся аба так званы "нулявы кіламетр" – помнік пачатку ўсіх дарог Беларусі. Помнік мае форму конусу і абіты жалезам. Людзі ж падалі на яго адзін за другім, атрымліваючы зверху яшчэ ўдары дубінкамі.

Зьбітых удзельнікаў акцыі «съцяна» з супрацоўнікамі міліцыі і АМАПу выціснула на вуліцу Інтэрнацыянальную.

Падчас акцыі быў сур'ёзна зьбіты адзін з лідэраў грамадзянскай кампаніі "Еўропейская Беларусь" Зыміцер Бародка. Ён (Працяг на стар. 7)

Адказу ад Міністру не атрымалі...

Законны прадстаўнік інтэрэсаў заснавальніка грамадзкага праваабарончага аб'яднання "Наша вясна" праваабаронца Уладзіміра Лабковіча пацікавіўся 26 лютага па тэлефоне ў съпецыяліста Міністру Аляксандра Харытона наконт рашэння адносна рэгістрацыі альбо нерэгістрацыі праваабарончага аб'яднання.

Спадар Харытон паведаміў, што дакументы заснавальнікам не адпраўленыя, паколькі рашэнне аб рэгістрацыі "Нашай Вясны" будзе прымыкаць калегія Міністру. Дата правядзення чарговай калегіі пакуль невядомая.

Між тым 26 лютага скончыўся месячны тэрмін, на працягу якога Міністэрства юстыцыі згодна з Законам РБ "Аб грамадзкіх аб'яднаннях" павінна прыняць адпаведнае рашэнне. Відавочна, што Мініст, галоўной задачай якога зьяўляецца захаванье законнасці ў краіне, сам ігноруе законы.

Праваабаронца Уладзіміра Лабковіча лічыць, што пры такім стаўленні да разгляду пададзеных на рэгістрацыю дакументаў спадзявання на тое, што "Наша Вясна" атрымае легальны статус, застаецца ўсё меней.

Нагадаем, што 18 студзеня ў Менску адбыўся ўстаноўчы сход грамадзкага праваабарончага аб'яднання "Наша Вясна". Кіраўніком аб'яднання быў абраннымі праваабаронца, віцэ-празідэнт Міжнароднай федэрацыі правоў чалавека Алесь Бяляцкі. Заснавальнікамі "Нашай Вясны" зьяўляюцца праваабаронцы, журналісты і грамадзкія дзеячы з розных рэгіёнаў краіны, якія раней уваходзілі ў арганізацыю, ліквідаваную ўладамі па рашэнні Вярхоўнага Суда Беларусі яшчэ ў каstryчніку 2003 года.

Неаднаразова сябры ліквідаванага праваабарончага цэнтра "Вясна" спрабавалі зарэгістраваць іншую

праваабарончую арганізацыю, але па незаконных і надуманых падставах ім адмаўлялася ў рэгістрацыі.

Нагадаем, што ў 2007 годзе было прынятае рашэнне Камітэту па правах чалавека ААН аб неабходнасці аднаўлення незаконна пазбаўленага рэгістрацыі праваабарончага цэнтра "Вясна" ў правах. Камітэт пастанавіў, што "ліквідацыя аб'яднання зьяўляецца несуверэннай мерай і не адпавядае патрабаванням артыкулу 22 пункту 2... Таму Камітэт лічыць, што аўтары і саўтары маюць права на адпаведныя сродкі прававой абароны, якія ўключаюць перарэгістрацыю "Вясны" і кампенсацыю." Аднак Міністэрства юстыцыі, а затым і Вярхоўны Суд прайгнаравалі рашэнне Камітэту па правах чалавека ААН.

26 студзеня неабходныя для рэгістрацыі дакументы былі перададзены для прыняцця рашэння ў Міністэрства юстыцыі.

Улады не жадаюць зьменай

**Адкрыты ліст
намесынку старшыні
Адміністрацыі Прэзідэнта
Рэспублікі Беларусь
сп. Натальі Пяткевіч.**

Міжнародная федэрацыя правоў чалавека FIDH і яе сябры Праваабарончы цэнтр "Вясна" выказваюць сваю занепакоенасць з прычыны выкарыстання гвалту беларускімі съпецыяльнымі службамі супраць удзельнікаў мірных акцыяў у Менску 14 і 16 лютага 2009 года.

14 лютага 2009 году, у Менску адбылася мірная акцыя моладзевага палітычнага руху Малады Фронт. Паводле інфармацыі ПЦ "Вясна", удзельнікі гэтай мірнай акцыі былі гвалтоўна атакаваныя съпецыяльным падраздзяленнем Міністэрства ўнутраных справаў.

Дзесяткі мірных дэмманстрантаў былі зьбітыя. Выкарыстаныя гвалту сіламі Міністэрства ўнутраных справаў было грубым парушэннем права на свабоду мірных сходаў. Падаецца, што гэтая дэмманстрацыя сілы была запланаванай акцыяй запалохвання, арганізаванай беларускімі ўладамі, бо напярэдадні акцыі ў кватэрах актыўістаў Маладога Фронту былі праведзеныя ператрусы.

Празьмернае выкарыстаньне фізічнай сілы супраць моладзевых актыўістаў зьяўляецца часткай кампаніі перасыледу моладзевых арганізацыяў Беларусі. 27 студзеня 2009 году, FIDH паведамляла аб выпадках прызыму палітычных і грамадзких актыўістаў у войска, нягледзячы на папярэднюю рашэнныя да прызнанні іх непрыдатнымі да вайсковай службы. На думку FIDH, прызымы Франака Вячоркі (лідэра

арганізацыі "Моладзь БНФ") і Івана Шылы (намесынкі старшыні Салігорскай філіі моладзевага руху Малады Фронт) непасрэдна звязаныя з іх актыўнай палітычнай і грамадзкай дзеянасцю.

28 студзеня 2009 году Франак Вячорка быў арыштаваны, зьбиты, закуты ў кайданкі і дастаўлены ў вайсковую частку ў Баранавічах. Іван Шыла быў арыштаваны ў сваім дому ў Салігорску і гвалтоўна дастаўлены ў Менскі ваенкамат. Ён ужо пачаў праходзіць паўтарагадовую вайсковую службу ў Бяломлі. У той самы дзень сябры Маладога Фронту і студэнт дзённага аддзялення Багаслоўскага каледжа Зыміцер Хфедарук быў арыштаваны і прызваны ў вайсковую частку ў Жодзіну.

16 лютага 2009 году на Каstryчніцкай плошчы ў Менску міліцыйя і съпецыяльнымі службамі Міністэрства Унутраных Справаў (АМАП) была гвалтоўна разагнаная мірная Акцыя Салідарнасці, якая адзначаецца 16 чысла кожнага месяца, калі прадстаўнікі грамадзянскай супольнасці Беларусі традыцыйна праводзяць мірныя акцыі, прысьвеченныя палітычным зыняволеніям і зыніклым асобам. Акцыя доўжылася ўсяго 10 хвілін, пасля чаго міліція і съпецыяльныя службы пачалі груба выціскаць людзей з плошчы, валіць іх з ног, зьбіваць кулакамі і дубінкамі.

Усе гэтыя падзеі прымушаюць FIDH і ПЦ "Вясна" сумнівацца ў рэальнасці ажыццяўлення дзяржараванага беларускімі ўладамі ў апошнія месяцы намеру спрыяць дэмакратызацыі і адкрыццю міжнародным стандартам.

FIDH звяртае ўвагу Вярхоўнага прадстаўніка ЕС па агульнай зынеш-

ней палітыцы і палітыцы бясьпекі сп. Хаўера Саланы, у сувязі з перамовамі з беларускімі ўладамі, на гэтыя істотныя праблемы ў галіне правоў чалавека. FIDH заклікае сп. Салану падняць гэтыя пытанні, наўпрост звязаныя з намаганнямі ЕС па падтрымцы дэмакратызацыі Беларусі, падчас сустрэчы з беларускімі ўладамі.

FIDH заклікае дэлегацыю Парламенцкай Асамблі Рады Еўропы звярнуць асаблівую ўвагу на дадзеную ситуацыю і ўключыць яе ў павестку дня пры абмеркаванні разыўвіцца канструктыўнага дыялогу паміж беларускімі ўладамі і Радай Еўропы, а таксама яе Асамблэй у пытаннях дэмакратыі, правоў чалавека і заканадаўства.

FIDH заклікае беларускія ўлады:

- зрабіць заходы па забесьпячэнні выканання ўсімі сіламі Міністэрства ўнутраных справаў міжнародных стандартоў, якія гарантуюць права на свабоду мірных сходаў;

- забясьпечыць прыцягненіе да адказнасці ўсіх ініцыятараў і выкананаўцаў гвалтоўных дзеяньняў 14 лютага 2009 году;

- неадкладна спыніць усе формы перасыледу актыўістаў моладзевых арганізацыяў;

- гарантаваць права на мірныя сходы ўсім грамадзяням Рэспублікі Беларусь у адпаведнасці з беларускай Канстытуцыяй і міжнароднымі дамовамі ў галіне правоў чалавека, Артыкуламі 19 і 21 Міжнароднай канвенцыі аб грамадзянскіх і палітычных правах у прыватнасці.

З павагай,
Сухэйр Бельхасен,
Прэзідэнт FIDH

Парыж, 18 лютага 2009 г.

Сяргей ДРАЗДОЎСКІ: “Рабі што трэба, і хай будзе што будзе!”

У Беларусі 512 тысячаў інвалідаў, у тым ліку 30 тысячаў дзяцей-інвалідаў і прыкладна 15 тысячаў інвалідаў-калясачнікаў. Шмат цяжкасцей, датычных людзей з абмежаванымі фізічнымі магчымасцемі, замоўчаеца. Між тым узровень жыцця інвалідаў 1-й групы – за мяжой галечы ў 50 адсотках выпадкаў.

Многія калясачнікі па дзесяць гадоў не выходзяць з дома, і ёсць выпадкі, калі маладыя людзі паміраюць у 25-28 гадоў. Дэпутаты, абл- і райсабесы, манапаліст, які атрымлівае грошы з бюджету для вытворчасці калясак, іх сертыфікацыі і разъмеркавання лічаць інакші. Унікальная сітуацыя: усе задаволены, акрамя саміх людзей з фізічнымі абмежаваннямі. Пра гэта размова з Сяргеем Драздоўскім, лідэрам "Рэспубліканскай асацыяцыі інвалідаў-калясачнікаў".

– У мінулым годзе наш парламент прыняў у першым чытанні папраўкі ў Закон аб сацыяльнай рэабілітацыі інвалідаў. Ваш каментар...

– Асноўнай праблемай Закону "Аб сацыяльнай абароне правоў інвалідаў у РБ" з'яўляецца дэклатратыўнасць і тое, што ён проста не выконваеца. Яго нормы ня дзейнічаюць... Чаму? Адзін з яскравых прыкладаў – артыкул 1 Закону (аб дыскрымінацыі). Там пропісаны: "Дыскрымінацыя інвалідаў забараняецца і пераследуецца па законе". Дзе ж санкцыі (пакараньне) за дыскрымінацыю інвалідаў? Якія артыкулы крымінальнага, адміністрацыйнага кодэksаў іх рэгламентуюць? Няма гэтага. Неабходны сур'ёзны перамены ў заканадаўстве, а не інвалаідах, а не такія "рэдактарскія" прайкі.

– Такім чынам, Закон нічога кардынальна зьмяніць ня зможа?

– Мэта Закону – паляпшэнне якасці жыцця інвалідаў – не выконваеца. Грамадзкае аўяднанне

"Беларускае таварыства інвалідаў" адзначае зыніжэньне ўзроўню жыцця інвалідаў, што назіраецца з 1999-2000 гг. у параўнанні з суграмадзянамі-нейінвалідамі. "Упрадкаванне" лъготаў у 2007 годзе і адмова беларускай дзяржавы ад гарантый інвалідам з парушэннем апорна-рухальнага апарату ў выдачы супецтвамабілю, пратэзаў прости зынішчае эффектыўнасць усіх астатніх спрабаў інтэграцыі ў грамадзтва. Треба адзначыць, што на этапе падрыхтоўкі новай рэдакцыі закона БелТІ пропаноўвала правесьці шырокое даследаванне рэальнага становішча інвалідаў у краіне, наступныя парламенцкія слуханні і ўжо потым – фармаванье палітыкі ў адносінах да інвалідаў і падрыхтоўкі адпаведных пераменаў у заканадаўстве. Нас не пачули. Не падтрымалі. У чарговы раз... Так што прынцыпова Закон не зъмяніўся.

– Сяргей, распавядзіце, калі паска, пра працу асацыяцыі інвалідаў-калясачнікаў і ваш найбольш вядомы проект – так званыя "швецкія зборы".

– Лагеры-семінары актыўнай рэабілітацыі інвалідаў-калясачнікаў мы началі праводзіць у 1999-ым. Програма мае на мэце навучыць чалавека жыць на калясцы – самастойна пераадольваць бар’еры і маральныя, і матэрыяльныя (лесьвіцы, бардзюры, якіх так шмат у нашай краіне). Эфектыўнасць методыкі абумоўлена тым, што навучанне праводзіцца інструктарамі, якія маюць волыт жыцця на калясцы і могуць даць шмат карысных практычных парадаў. Сістэма актыўнай рэабілітацыі практыкуецца ў шматлікіх краінах з розным узроўнем эканамічнага разьвіцця на працягу 20 гадоў і паўсяло дае аднолькава добрыя вынікі. Наш праект напачатку адбываўся пры непасрэдным фінансавым і арганізацыйным удзеле швецкай добрачыннай арганізацыі "REKRYTERINGSGRUPPEN". Пры супрацоўніцтве са шведамі ў нас ніколі не было цяжкасцяў з атрыманнем калясак актыўнага тыпу, але з часам мы вырашылі працаўваць самастойна, знаходзіць іншыя крыніцы фінансаванья: нельга ж пастаянна выкарыстоўваць дапамогу сяброў.

– І што атрымалася?

– Пачаліся праблемы, хоць і не адразу. Напачатку была надзея на аптымальнае супрацоўніцтва дзяржавы (у асобе Міністэрства працы і сацыяльнай абароне), нашай асацыяцыі і прадпрыемства ТДА "Гама", якое занялося вытворчасцю калясак актыўнага тыпу "Гепард" (аналаг швецкай "Пантэр"). Апошні час зборы праводзіліся на базе санаторыя "Беразіно" (горад Барысаў), за дзяржаўныя грошы набываліся пущёўкі, аплочваліся (з вялікімі цяжкасцямі і несвоечасова) каляскі. Тым ня менш, праца ішла, PAIK увесь год займалася арганізацыйнай падрыхтоўкай збораў, калясачнікі два-тры гады чакалі сваёй чаргі – магчымасці працьвіцца рэабілітацыю – (для многіх гэта адзіны шанец вырвавацца з дома, навучыцца быць самастойным і незалежным чалавекам), шматлікія валанцёры прымяркоўвалі свой летні адпачынак на жнівень – час правядзення лагеру.

– Апошні раз вы праводзілі зборы летам 2007-га?

– Так, тады нас падставілі ўсур’ёз. Увесь год правядзенне лагера было пад пытаннем. Урэшце рэшт, аплацілі 30 пущёвак у санаторый, але пытанне з каляскамі актыўнага тыпу (яны лёгкія і мабільныя, у іх рэгулюеца съпінка, падножка) не вырашылася. Треба патлумачыць, што ТДА "Гама" ўжо не супрацоўнічала з намі: іх вытворчасць не абмяжоўваеца каляскамі "Гепард", і яны проста не вытрымалі ціску, заўсёдных праблемаў з аплатай працы, з фінансаваннем. Мы началі супрацоўнічаць з РУП "Беларускі пратэзна-артапедычны аднаўленчы цэнтр". Напачатку яны ішлі на кантакт, абязналі спраектаваць і выпусціць сучасную каляску. Урэшце, дзяржава выдатковавала ім з бюджету значную суму (з разылку 500 даляраў на адну каляску). У самы

(Працяг на стар. 4)

“Рабі што трэба, і хай будзе што будзе!”

(Пачатак на стр. 3)

апошні момант, у жніўні, нам прывезьлі каляскі невядомага паходжанья, без апазнавальных знакаў, якія не адпавядаюць патрабаваныям здарвага сэнсу і самому вызначэнню "каляска актыўнага тыпу". Такая каляска можа выкарыстоўвацца для заняткай пэўнымі відамі спорту (баскетбол, волейбол), але не прыстасавана для свабоднага і незалежнага ад чужой дапамогі перамяшчэння. Да гонару курсантаў, яны адмовіліся прыматць прапанаваную "тэхніку", хоць прадстаўнікі пратэзнага завода старанна пераконвалі, што "каляскі добрыя". Канструктар, дарэчы, адмовіўся праехаць на сваім "дзецішчы". Не разыкнуў?

На зборах мы змаглі даць сацыяльны складнік нашай звычайнай праграмы. Зборы актыўнай рэабілітацыі без актыўных калясак – парадокс, вядома, але мы рабілі ўсё што маглі: мы не маглі падвесыць людзей, якія даўно марылі пра актыўную рэабілітацыю. Інструктары давалі свае каляскі курсантам, каб тыхаю хоць крыху навучыліся імі карыстацца.

– Няўжо так складана прыслухацца да пажаданьняў саміх інвалідаў і наладзіць вытворчасць неабходнай тэхнікі ў Беларусі?

– Складанасць сітуацыі ў tym, што ў краіне існуе манапаліст у вытворчасці тэхнікі для інвалідаў – Рэспубліканскі ўнітарнае прадпрыемства "Беларускі пратэзна-артапедычны аднаўленчы цэнтр", і ён абсалютна не зацікаўлены ў канкурэнцыі.. Для парадайнаўня: у Літве каляскі выпускаюць чатыры вытворцы, ва Украіне – таксама чатыры.

– У чым жа зацікаўлены наш манапаліст?

– У планах цэнтра – засваенне бюджетных сродкаў і правядзенне сваіх "збораў". Як яны мяркуюць рабіць гэта ў стацыянары, дзе на 30 чалавек маецца адзін туалет і ванны пакой? Пры tym, што калясачніку патрэбна прыматць душ некалькі разоў на дзень. Дапамога валанцёраў (у адрозненіи ад нашага праекту) не прадугледжаная. Тым ня менш, зборы на базе РУП "Беларускі пратэзна-артапедычны аднаўленчы цэнтр" праводзяцца: пяць дзён некалькі разоў на год. Так званыя курсы язды на калясцы пры дапамозе інструктара-калясачніка.

– Ці з'яўрталіся прадстаўнікі цэнтра да асацыяцыі па дапамозе ў арганізацыі гэтых збораў?

– На найкім этапе мы ўдзельнічалі ў стварэнні беларускай каляскі актыўнага тыпу, але потым нашыя заўвагі і прапановы адрынулі. Маєм тое, што маем: інваліды-калясачнікі едуць на зборы РУП "БПААДЦ" і атрымліваюць каляску са шматлікімі недахопамі, якой ня ўмеюць карыстацца і спрабуюць прадаць. Чаму

пры вытворчасці калясак актыўнага тыпу гэтым прадпрыемствам не ўлічваюцца пажаданыні, патрэбы і, зрешты, праваў саміх інвалідаў-калясачнікаў? Чаму яны літаральна ня чуюць нас? Арганізацыі-манапалісты, якія атрымлівае гроши з бюджету, займаецца вытворчасцю калясак, іх сертыфікацыяй і разъмеркаваннем па сабесах, гэта ня выгадна. Унікальная сітуацыя! Атрымліваецца замкнёнае кола – усе задаволеныя, акрамя саміх людзей з фізічнымі аблежаванынямі. Але! У такім стаўленні ў нашай краіне да інвалідаў вінаватыя і самі інваліды – іх пасіўнасць і нежаданье бараніць свае праваў. Многія з іх спадзяюцца, што ціхен'ка пасядзяць дома, а іншыя, больш актыўныя і ращучыя, вырашаць агульныя праблемы. Вельмі яскрава такая сітуацыя праявілася падчас травеньскага мітынгу 2007, у якім удзельнічала каля 70 чалавек, а магло прыехаць значна больш.

– Ці былі спробы лаўтарыць тэксты акцыі пратэсту?

– Людзі ў большасці выпадкаў запалоханыя і баяцца выходзіць на вуліцу. Баяцца новых дадатковых праблемаў. Баяцца за сваё жыццё і здароўе. Чакаюць, пакуль іншыя вырашаць агульныя праблемы...

– А вы ня думаеце, што ўстановы "мая хата з краю" харектэрна для беларусаў увогуле, ня толькі для калясачнікаў?

– Усё магчыма, але жыццёў ўзоровень сярэдняга беларуса, ня гледзячы на многія існуючыя праблемы, значна палепшыўся ў парадайнаўні з пачаткам 1990-х, а ўзоровень жыцця інваліда 1-й групы – за мяжой галечы ў 50 адсотках выпадкаў. Многія калясачнікі па дзесяць гадоў не выходзяць з дому, і ёсьце выпадкі, калі маладыя людзі паміраюць у 25-28 гадоў. Калі звычайныя, "здаровы", беларус у стане зарабіць грошай на сябе і сваю сям'ю без дапамогі дзяржавы, калясачніку яна патрэбна хадзіць на першапачатковы этап... Дакладней нават – роўныя праваў з іншымі. Права на вучобу, працу, свабоднае перамяшчэнне, нармальная медыцынскае і сацыяльнае забесьпячэнне. У свой час інваліды-калясачнікі Польшчы вымушаныя былі перакрываць трасы, каб да іх выйшаў прэм'ер-міністр, каб да іх прыслухаліся і пачалі вырашаць реальнія праблемы. Калі чыноўнікі ня хочуць нас пачуць і замест вырашэння праблемаў (вырашэнне якіх – іх службовыя абавязак) абмяжоўваюцца пустымі адпіскамі, становіцца зразумела, што працэс перамоваў вычарпаны, – застаецца вуліца, мітынг.

– Сяргей, што дапамагае асабістамі зборамі парадольваць шматлікія бар'еры, трывамаца самаму і дапамагаць іншым?

– Сям'я, сябры і шмат-шмат ін-

шых людзей, на якіх і не разылічваў першапачаткова... Гэта і трывама.

– А жыццезьцьвярджальнае крэда ёсьць?

– Ёсьць такое старажытнае выслойе: "Рабі што трэба, і хай будзе што будзе!" Насамрэч, можна жадаць, каб сьвет зьмяніўся, але...варта штосьці рабіць дзеля гэтага.

– Вы ўвесі у працы, ці ёсьць якое-небудзь хобі?

– Заўжды цікавіўся спортом (лёгкая атлетыка, плаванье, танцы на калясках), але з часам зразумеў, што прафесійны спорт адымае ўвесі час. Да таго ж, каб быць паспяховым спартouцам, трэба мець таленавітага асабістага адміністратара, менеджэра. Мне бліжэй права, юрыспрудэнцыя.

Не хапае часу на knigі, а я б задаваліннем перачытаў Рэмарка... У кампутары ладны "стосік" knížak у электронным варыянце, якія даўно запланаваў прачытаць, але замест гэтага кожны дзень даводзіцца чытаць шэраг юрыдычных дакументаў і палажэнняў, каб быць "у тэмі".

**Замест заключэння –
параўнаньне...**

На сайце РУП "Беларускі пратэзна-артапедычны аднаўленчы цэнтр" ёсьць шмат цікавай інфармацыі. Мніе ўрэзіла адна "фішка" ў каталогу прадукцыі – "Каляска інвалідная, дзіцячая для прагулак (ад 29 кг). Выраблена са сталёвай трубы". Парыўнаем... Каталог маскоўскага прадстаўніцтва нямецкай фірмы па вытворчасці інвалідных тэхнік для інвалідаў "Otto Bock": "Крэсла-каляска для дзяцей і падлёткаў "Старт Юніёр". 13, 5 кг." Адчуйце розніцу.

Выязджаючы за мяжу, беларусы здзіўляюцца вялікай колькасцю людзей у калясках пайсюль: на вуліцах, у кавярнях, банках, крамах і нават на экспурсіях ля Ніягарскага вадападу. Зразумела, колькасць грамадзяняў з аблежаванынем у руху прыкладна аднолькавая ва ўсіх краінах. Справа ў іншым: законы пра права інвалідаў дзіцячыя на справе – не на паперы. Трэба адзначыць, што і ў цывілізаваных краінах інвалідам давялося доўгі змагацца за свае праваў, каб дасягнуць стану "тут і цяпер". У прыватнасці, вясной 1975 году ў ЗША інваліды пачалі захопліваць федэральныя будынкі і ладзіць сядзячыя забастоўкі ў іхофісах. Аднойнай больш 150 актыўістамі змаглі ўтрымліваць будынку на працягу некалькіх дзён – да таго часу, пакуль міністр аховы здароўя не згадзіўся на іх патрабаваны. Інваліды-прадстаўнікі патрабавалі прыняць папраўкі да закону, які забароніць пазбаўляць іх права на працу, адукацию і свабоднае перамяшчэнне. Амерыканцы дамагліся свайго шляхам бяскончных дэманстрацый і акцыяў пратэсту. Наступны крок – 1990 год, калі Кангрэс прыняў заканадаўчы акт, што акрэсліў праваў статус амерыканскіх грамадзяняў з поўнай або частковай інваліднасцю і гарантаваў ім аднолькавыя ў параўнанні з іншымі грамадзянамі доступу публічных месці.

Прызвалі... у шпіталь

18 лютага Франака Вячорку накіравалі на абсьледаванье ў Вайсковы шпіталь у Менску. Франак Вячорка скардзіўся на павышэнне ціску пасля фізічных практикаванняў. Але пасля абсьледаванья ў Менску яго вярнулі ў падпараткованне кірауніцтва часткі, паведаміў Франакаў бацьку Вінцук Вячорка: "Нічога новага, апрача ягоных вядомых хваробаў – гэта стан артэрыяльнага ціску і сэрца. Але цікава, што сёньня дахаты тэлефанавалі з падатковай інспекцыі і цікавіліся Франакам. Думаю, што тут працуець некалькі каналаў ціску, якія не зайдёды ўзгадняюць свае дзеяньні".

Франака Вячорку не шпіталізувалі ў Менску з той прычыны, што ён нібыта яшчэ на цалкам патрапіў пад юрысдыкцыю вайсковых медыкаў.

"Цяпер Франак ляжыць у стационары ў Баранавічах, дзе ўрачы спрабуюць яго вылечыць ад артэрыяльнай гіpertэнзіі, што пацвярджае яго "прыдатнасць" да арміі – каментуе ситуацыю Вінцук Вячорка. Калі хто на ю ведае, то растлумачу, што гіpertанія ня лечыцца. Гэта спадчыннае і, на жаль, на ўсё жыцьцё".

Зыміцера Хведарука, якога абсьледавалі ў гэты ж дзень, адмовіліся шпіталізаваць, бо ў шпіталі не было вольных месцаў. Медыкі заяўляюць, што Зыміцеру патрабуецца аперацыя з прычыны варыкоznага пашырэння венаў, аднак гэта можа адбыцца не раней за 14 красавіка. Увечары Зыміцера даставілі назад ў воінскую частку Жодзіна. Маці Ірына Хведарук пракаментавала ситуацыю: "Я думаю, што іх учора абодвух шпіталізавалі б, але презідэнт падчас наведанья магілёўскай "Бабушкінай крынкі" сказаў, што яны павінны служыць. Кіраунік краіны загадаў адпусціць забойца, што ў Гомельскай вобласці, – вось іх і адпусцілі. Тут кіраунік краіны сказаў служыць – вось яны і пайшлі служыць. Праўда, ён вельмі цікава сказаў, што яны афіцэрамі павінны служыць. Дык, можа, зараз павысяць".

24 лютага ў галоўным вайсковым шпіталі Міністэрства абароны Беларусі, нядаўна забранаму ў войска Зыміцера Хведаруку была зробленая аперацыя на вене. Сыпраша планавалася, што праз недахоп месцаў у шпіталі аперацыю зробяць толькі 14 красавіка, аднак потым лекары зъмянілі рашэнне.

Па словам Зыміцера Хведарука, пасля аперацыі ён адчувае сябе добра.

18 лютага ў шпіталі Лепелю абсьледавалі Івана Шылу. Ён скардзіўся на болі ў сьпіне і захвораны горла, якія таксама былі яшчэ да прызыва ў войска. Таму большую частку службы Іван правёў у санчастцы. З гэтай ды іншых прычынаў на яго распачаўся ціск з боку кірауніцтва часткі, паведаміў Іванаў бацьку Уладзіміру Шылу: "Па-першое, яго вінавацяць у tym, што ён такі вось

сімулянт, бо шмат хварэ. Па-другое, – за тое, што ён чытае такія "правакацыйныя" выданні, як газета "Наша Ніва" і часопіс "Архэ". А прыватныя размовы, якія Іван вядзе са сваімі саслужыцамі, назвалі палітычнай дзеянасцю і нават ужо пачынаюць пагражаць дысбатам. Маўляў, ён займаецца палітычнай дзеянасцю, а гэта незаконна, і вось мы нешта будзем рабіць".

Салігорскі гарадзкі суд 20 лютага прыняў рашэнне перадаць скаргу Івана Шылы ў Лепельскі міжгарнізонны вайсковы суд. Актывіст лічыць, што дзеяныні супрацоўнікаў ваенкамата пры правядзеніі прызываўных мерапрыемстваў у адносінах да яго былі палітычна матываванымі і незаконнымі. Падчас суда пракурор

Франак Вячорка

Іван Шыла (другі злева).

падаў хадайніцтва аб перадачы скаргі Івана Шылы ў вайсковы суд. Судзьдзя Ірына Саўчанка задаволіла просьбу праクурора і пастановіла перадаць справу ў Лепельскі міжгарнізонны вайсковы суд.

Цяпер бацькі Івана Шылы маюць 10 дзён на тое, каб абскардзіць судо-

вае рашэнне ў Менскім абласным судзе. Але верагоднасць таго, што судовае рашэнне будзе адмененае, мізэрная. Калі Менскі абласны суд не адменіць рашэнне гарадзкога, то абараняць сваю скаргу Івану Шылу давядзеца без дапамогі адвакатаў.

Франак Вячорка служыць "законна"

У Менскім гарадзкім судзе 26 лютага судзьдзя Натальля Жупікава разгледзела справу Франака Вячоркі. У верасьні 2003 году яна ліквідавала правабарончую арганізацыю "Прававая дапамога насельніцтву". У каstryчніку 2003 году Натальля Жупікова не дазволіла бацькам навучанцаў беларускага ліцэю абскардзіць рашэнне райённага суда. У лістападзе 2003 году яна павялічыла ў 5 разоў суму штрафу, накладзеную судом ніжэйшай інстанцыі на "Народную волю".

Намесьнік старшыні Партыі БНФ Вінцук Вячорка і адватак казалі пра нахабнае парушэнне судом і ваенкаматам Савецкага раёну Закону аб вайсковым аваязку і вайсковай службе, а таксама Грамадзянскага праэсуальнага кодэкса.

"Я прывёў канкрэтныя факты фальсіфікацыі і замоўчаньня ў яго медычных дыягнозах падчас так званага абсьледавання. Але суд сыйшоў парадіца ў пакой, і вердыкт агучаны быў без ніякай аргументацыі і вельмі кароткі: рашэнне першай інстанцыі пакінуць у сіле. Я думаў, што яны, можа, прыдумаюць нейкія фармулёўкі, каб апраўдаць тое, што ўтварылі ў раённым судзе, але нікто сябе такім выдумкамі нават не абцяжарваў. Але матэрыялы, якія я маю на руках, дастатковыя, каб даказаць у любым дэмакратычным судзе і любой медыцынскай экспертызе тое бяспраўе, якое творыцца вакол гэтага палітычнага працэсу. Натуральная, што я буду працягваць як юрыдычную, так і інфарматорскую дзеянасць дзяля таго, каб гэта бяспраўе было спынена".

Такім чынам, Менскі гарадзкі суд пакінуў у сіле рашэнне аб правамернасці заходжання ў арміі Франака Вячоркі.

Патрэбны дыялог унутры краіны

Друк

"Мы на ўласныя вочы хочам пачаць – гэта "касьметычны рамонт" ці сапраўдная воля ўлады рушыць у бок прагрэсу", – такім словамі пачаў спецдакладчык Парламенцкай Асамбліі Рады Еўропы (ПАРЕ) па Беларусі Андрэя Рыгоні сваю сустрэчу з журналістамі недзяржаўных СМІ, што адбылася 17 лютага.

Як распавяляла прэс-служба ГА "БАЖ" Жана Літвіна, на сустрэчу акрамя кіраўніцтва БАЖ былі запрошаныя прадстаўнікі некаторых рэдакцыяў недзяржаўных СМІ. Еўрапейскіх парламентарыяў цікавіла меркаванне журналістаў па пытанні – ці здольны дыялог дапамагчы зъмяніць сітуацыю ў Беларусі?

"Тыя зрухі, якія мы назіраем у галіне СМІ, не маюць сістэмнага характару, яны не зъмянілі сітуацыю прынцыпова. Пра гэта мы з калегамі даводзілі дэлегатам ПАРЕ, – пераказала зъмест размовы Жана Літвіна. – Выканаўчая ўлада ў Беларусі па-ранейшаму ўтрымлівае манаполію на СМІ. І мы выказалі занепакоенасць тым, што пасыля "авансаў" з боку Еўропы сітуацыя можа вярнуцца назад. Нам вельмі важна, каб пераўтварэнні дайшлі да пэўнай "кропкі невяртання". Нам патрэбныя прынцыпавыя, кардынальныя зъмены ў сферы СМІ".

Сябры еўрапейскай дэлегацыі адзягавалі на нядайняе выказаванне дыктара Беларускага тэлебачання ў праграме навінаў: "Беларусь выканала ўсе ўмовы і цяпер можа разлічваць на аднаўленыне статусу съпецыяльна запрошанай". Па словах дэлегатаў ПАРЕ, рашэнніе наконт аднаўленыня статусу яшчэ не прынятае, і таму такія заявы з'яўляюцца.

Па словам Андрэя Рыгоні, наогул

Фота: siarhei.org

мэта візіту дэлегацыі ПАРЕ ў Беларусь – прайсніц для еўрапейскіх парламентарыяў шэраг пытанняў. У прыватнасці: ці сапраўды ў Беларусі адсутнічаюць палітычныя волены; ці стала тут больш свабоды выказвання; ці можна пашырыць распаўсюд недзяржаўных газетаў; ці ёсьць воля не падвяргаць кантролю Інтэрнэт; ці існуе намер з дапамогай АБСЕ ўдасканаліць Выбарчы кодэкс; ці спрошчана працэдура регістрацыі арганізацый, партыяў і г.д.

Ёран Ліндблат (старшыня камітэту ПАРЕ па палітычных пытаннях) адзначыў, што Андрэя Рыгоні, верагодна, ініцыюе аднаўленыне статусу Беларусі як съпецыяльна запрошанай у ПАРЕ. "Хутчэй за ўсё, адпаведнае рашэнніе будзе прынятае, але кожны год яно будзе пераглядацца наноў", – выказаў меркаванье Ё. Ліндблат.

На пытаньне журналістаў, ці будучы улічвацца пры абмеркава-

нны гэтага пытання рэкамендацыі папярэдняга дакладчыка ПАРЕ па Беларусі Хрыстаса Пургурыйдэса, прадстаўнікі дэлегацыі адказалі станоўча. Па іх словамах, зараз абмяркоўваецца ідэя ўваходжання ў склад дэлегацыі Беларусі ў ПАРЕ як дэпутатаў Палаты прадстаўнікоў, так і апазіцыі.

"Візіты прадстаўнікоў еўрапейскіх інстытутаў такога высокага рангу ўсё роўна трэба разглядаць у кантексьце таго, што адбываецца ў краіне – арышту прадпрымальнікаў у Ваўкаўску, жорсткага разгону моладзевай акцыі 14 лютага ў Менску... 25 лютага адбыўся суд па справе аб "экстремізме", ініцыяваны КДБ супраць недзяржаўнага выдання "ARCHE"... Адным словам, вельмі шмат прыкметаў таго, што ўсё заставаецца па-ранейшаму. І складваецца ўражанне, што ўладзе ня вельмі патрэбны дыялог унутры краіны", – рэзюмавала Жана Літвіна.

Журналістаў – пад суд

24 лютага судзьдзя Цэнтральнага раёну Гомелю Марына Дамненка пакарала штрафамі ў памеры 20 базавых величыняў (700 тысячай рублёў) сябру Беларускай асацыяцыі журналістаў Зымітру Кармазіну і Алегу Рыжкову. Яны абвешчаны вінаватымі ў "парушэнні правілаў правядзення вулічных акцыяў".

Судзьдзя адхіліла ўсе хадайніцтвы пра тое, каб выклікаць на паседжаньне міліцыянтаў і іншых съведкаў, каб спраўдзіць абвінаваўчыя пратаколы супраць журналістаў і дакладна высьветліць, чым яны насамрэч з'яўляюцца.

"Нас з Рыжковым падманам затрымаў капітан міліцыі Сяргей Алейнік на вуліцы Камунару, далёка ад удзельнікаў акцыі. Капітан быў у цывільнym, паказаў сваё пасьведчаныя камандзіра съпектроты хуткага рэагаванья, палку патрульна-паставой службы УУС і сказаў, што мы нібыта падобныя да двух нападнікаў, якія зъбілі ча-

лавека. Таму трэба прайсці ў Цэнтральны райадзел міліцыі на апазнаньне. У акцыі мы ня ўдзельнічалі, а проста здымалі яе на відэакамеру, бралі інтэрв'ю", – паведаміў Зыміцер Кармазін.

У міліцыі сябру БАЖ трымалі амаль шэсцьць гадзін. Ніякага апазнаньня не было. Міліцыянты ўчынілі абодвум асабістым даглядам. Алегу Рыжкову нават не патлумачылі ягоныя права, а з відэакамеры забраўлі касету.

На журналістаў склалі пратаколы пра "парушэнне правілаў правядзення вулічных акцыяў" – паводле ч.1, артыкулу 23.34 Кодэксу аб адміністрацыйных правапарушэннях.

Напярэдадні ў Цэнтральным судзе за флэш-моб у абарону роднай мовы адзін удзельнік арыштаваны на 7 сутак, троє іншых пакараны буйнімі штрафамі – ад 700 тысячай да 1 мільёну 750 тысячай рублёў.

Нумар "ARCHE" прызналі "экстремісцкім"

25 лютага ў судзе Маскоўскага раёну Брэсту судзьдзя Тацьцяна Міранюк разгледзела справу аб "экстремізме". Яшчэ перад пачаткам паседжання яна абвясціла, што працэс будзе адбывацца ў закрытым рэжыме. У сувязі з гэтым у судовым паседжанні бяруць удзел толькі прадстаўнікі КДБ і адвакат Павел Сапелка, які прадстаўляе інтэрэсы адказчыка. У залу суда не дапусцілі нават заснавальніка "ARCHE" Андрэя Дынько.

Цікавасць да гэтага судовага працэсу праявілі не толькі журналісты незалежных медіяў, але і здымачная група Беларускага дзяржаўнага тэлебачання, якая была заўважана ў будынку суда.

Суд прызнаў нумар "ARCHE" экстремісцкім.

Нагадаем: 24 кастрычніка 2008 года на беларуска-польскай мяжы ў Брэсце ў аўтара выдання Аляксандра Пашкевіча, які ехаў цягніком у Польшчу, падчас мытнага дагляду багажу адбрабілі 10 асобнікай № 7–8 "ARCHE".

Забаранілі выступіць у абарону

Свякам палітвязнія Юрыя Лявонаўа, Мікалая Аўтуховіча і Уладзіміра Асіпенкі адмовілі выступіць абаронцамі арыштаваных падпрымальнікаў. Як паведаміў праваабаронца Алег Волчак, съледчы забараніў блізкім свякам лідэраў падпрымальнікаў прадстаўляць іх інтарэсы ў якасці абаронцаў.

"Алена Аўтуховіч, Юлія Лявонаўа і Людміла Асіпенка 25 лютага зьеврнуліся да съледчага Кухарчыка ў сувязі з тым, што са сродкаў масавай інфармацыі сталі паступаць ілжывыя звесткі аб датычнасці арыштаваных падпрымальнікаў ледзь не да нейкага бандарфармавання. У некаторых выданьнях зьевлілася інфармацыя, што пры ператрусе ў падпрымальнікаў былі знайдзены агнястрэльная зброя і выбуховыя рэчывы. Хаця ў пратаколах ператрусе гэтая предметы не зафіксаваныя", – сказаў юрист.

Па словах Алега Волчака, у сувязі з "плынным хлускілі правакацыйнай інфармацыі" свякам вырашылі выступіць абаронцамі арыштаваных.

"Для гэтага ў іх былі ўсе падставы – артыкул 44 КПК і артыкул 62 Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь.

Але съледчы Кухарчык, спаслаўшыся на гэты ж 44 артыкул КПК, адмовіў ім у гэтым праве. Можна сказаць, што tym самым ён перавысіў свае паўнамоцтвы. Съледчы спаслаўся, што толькі ў судзе блізкія свякам маюць права выступаць абаронцамі абвінавачаных. Аднак, гэта яго асабістая інтэрпрэтацыя артыкулу 44 КПК. Гэты артыкул не адміняе права свякаму выступаць у якасці абаронцаў абвінавачаных на папярэднім этапе съледзтва".

Праваабаронца паведамляе, што свякамі арыштаваных падпрымальнікаў будуць абскарджваць рашэнне съледчага ў гарадзенскай праукратуры. Падставай для скарыгі праукору, на думку свякоў, служыць ушчамленье іх права на абарону абвінавачаных.

Адзначым, што з моманту арышту Мікалая Аўтуховіча, Юрыя Лявонаўа і Уладзіміра Асіпенкі блізкія свякамі ні разу ня ўбачылі абвінавачаных. Съледчыя ня раз адхіляў прашэнні жонак і дзяцей на спатканье з арыштаванымі падпрымальнікамі, якія ўтрымліваюцца ў менскім СІЗА. У сувязі з тым, што адвакаты дали абяцаўніце пра нераспаўсюд

падрабязнасцяў съледзтва, свякамі фактычна пазбаўленыя інфармацыі аб лёсе іх родных.

Нагадаем: 8 лютага ў Ваўкавыску быў арыштаваны падпрымальнікі Мікалаі Аўтуховіч, Юрыя Лявонаўа і Уладзімір Асіпенка. 18 лютага ім было прад'яўлена абвінавачаньне ў падпале хаты былога начальніка Ваўкавыскага РАУС. Падпал быў ажыццёўлены ў 2005 годзе, і вінаватыя ў ім даўно адбываюць пакараньне. Арыштаваным жа падпрымальнікам пагражае да 12 гадоў турэмнага зняволенія.

15 лютага арыштаваны Юрыя Лявонаўа паступіў у Рэспубліканскі турэмны шпітал на Кальварыйскай, 36, з дыягназам "камяні ў нирках".

Адзначым, што Юрыя Лявонаўа і Мікалаі Аўтуховіч – былыя палітвязні, асуджаны да пазбаўлення волі па надуманым абвінавачаньні за абарону правоў падпрымальнікаў. У пачатку 2008 году мера пакараньня ім была змененая на амежаваньне волі. 10 лютага гэтага году ў Ваўкавыску павінна было прайсці судовае слуханьне па ўмоўна-датэрміновым вызваленіні Мікалая Аўтуховіча.

"Не палітычнаму тэруру!"

(Пачатак на стар. 1)

паспрабаваў захіліць сабой дзяўчыну, што ўпала на зямлю, ад удару амапаўца. У выніку супрацоўнік АМАПу ўдарыў яго нагой у скронь. Палітык вымушаны быў зьеврнуцца па медыцынскую дапамогу.

Моладзевага актыўіста Уладзіміра Сяргеева сябры выносілі з плошчы на руках – ён быў так моцна зьбіты, што ня мог ісці. Моцны ўдар па галаве дубінкай атрымаў былы палітвязень Андрэй Кім. Актыўістку грамадзянскай кампаніі "Еўрапейская Беларусь" Паліну Кур'яновіч павалілі на зямлю і прайшліся па ёй нагамі. На вачах журналіста Хартыі'97 адну з дзяўчын амапаўцы схапілі за валасы і ўдарылі галавой аб жалезны слуп на плошчы...

Акцыя завяршилася на рагу вуліцай Янкі Купалы і Інтэрнацыянальнай. Байцы съпецназу выдалілі людзей з

Кастрычніцкай плошчы, іх вельмі хутка правялі ланцугом па прыступках, потым па вуліцы Інтэрнацыянальнай. Прадстаўнік міліцыі сказаў потым журналістам, што яны «мякка» абыходзіліся з удзельнікамі акцыі – бо, паводле ягоных слоў, «пераступалі праз тых, хто ляжаў на бруку»...

16 лютага ў Менску была разагнаная яшчэ адна акцыя салідарнасці – ля съвенаў касьцёлу сьвятога Язэпа.

У 20.00 да касьцёлу прыйшлі больш за 20 актыўістаў грамадзянскай кампаніі "Еўрапейская Беларусь". Яны запалілі сьвечкі і зьбіраліся памаліцца за зынкльых у Беларусі і ўсіх палітычна рэпрэсаваных рэжымам Лукашэнкі. Да касьцёлу прыйшлі супрацоўнікі АМАПу, якія ўзялі актыўісту ў "кола" і павялі ў ачапленыні па вуліцы Няміга. Пры гэтым людзей

Зміцер Бародка.

штурхалі і білі кулакамі ў съпіны і па нагах...

Акцыі ў абарону касьцёлу сьвятога Язэпа праходзяць з тых часоў, як стала вядома аб планах Менгарвыканкаму перадаць будынкі сьвятыні інвестарам для іх прыстасавання пад гасцінічны комплекс і аўтакамплекс гандлёва-бытавога прызначэння.

Кляштар быў канфіскаваны ў 1864 годзе ўладамі Расейскай імперыі пасля разгрому нацыянальна-вызваленчага паўстаньня супраць расейскага царызму пад кіраўніцтвам Кастуся Каліноўскага. У будынку касьцёлу дагэтуль разміяшчаюцца Беларускі дзяржаўны архіў навукава-тэхнічнай дакументацыі і Беларускі дзяржаўны архіў-музей літаратуры і мастацтва. З 19 сакавіка 2005 году яго будынку касьцёлу праводзіцца штодзённыя вячэрнія набажэнствы за вяртаньне сьвятыні вернікам.

Менск, 16 лютага 2009 году.

"Усё маё жыцьцё пайшло пад знос"

Дома нумар 26 па праспекце Дзяржынскага болей няма. 17 лютага ён згарэў у вялікім пажары, які пачаўся ў выніку дзеянняў метрабудаўнікоў, калі тыя пачалі зносіць будынак, не патушыўшы агонь у печы. На той момант гаспадара дома Васіля Хадзькова ў кайданках ужо павезлы ў міліцыю. За гадзіну да таго Васіль Хадзькову даў апошніе інтар'ю ў сваім доме: "Калі коратка, дык ня толькі гэты дом, а усё маё жыцьцё пайшло пад знос. У 1972 годзе нам упершыню абвясцілі, што калісьці зьнясуць, і вось дагэтуль усё цягнулася. Розна было, але я заўсёды ведаў, што хоць аднапакаёку, але атрымаю. Не атрымаў".

Напярэдадні Васіль Хадзькову зачыніўся ў доме і запаліў у печы, каб дымам прыцягнуць увагу менчукоў да сваёй праблемы. З-за будаўніцтва лініі метро ўздоўж праспекту Дзяржынскага ў Хадзькова забралі дом з участкам, а ўзамен выдзелілі двухпакаёвую кватэрку. Але не асобна на Хадзькову, а разам з бывой жонкай і яе паўнолетнім сынам. Васіль Хадзькову перасяляцца адмовіўся і падаў у суд, але суд стаў на бок градзікіх уладаў і пастанавіў выселіць чалавека прымусова.

17 лютага да дома Хадзькова пад'ехала будаўнічая тэхніка, а таксама міліцыянты. На Васіля Хадзькова надзелі кайданкі, гвалтам

Фота sloboda.org

засягнулі ў "варанок" і адвезлы ў Маскоўскі РАУС. Гаспадару пагражжае арышт за непадпарадкованье працтвайкам улады.

Тым часам дом пачалі зносіць. Кіраваў гэтым адказны супрацоўнік "Дырэктніка будаўніцтва метро" Сяргей Няйразь. Магутны бульдозер "Амкадор" зламаў палову дома, у tym ліку і непагаслаю печ. Праз некалькіх хвілінаў у развалінах узыніла попытам, якое хутка перарасло ў вялікі пажар. Тышыць прыехалі трох пажарных аўтамабілі, але дом спадара Хадзькова за лічаныя хвіліны згарэў практична цалкам. Пры гэтым маглі пацярпець пажарныя: будаўнік

своечасова не адключылі кабель, які падводзіў да дома электрыку.

Нагадаем: 12 лютага судовыя выкананцы выселілі Васіля Хадзькова з дому № 26 па праспекце Дзяржынскага, у якім раней ён жыў разам з былой жонкай Патоцкай і яе паўнагадовым сынам. Хадзькову і Патоцкую жылі ў двух асобных блоках дому, якія мелі асобныя ўваходы. Хадзькову ў судзе даводзіў, што яму мусілі даць асобную кватэрку, а не падсяляць ў кватэрку да былой жонкі фактычна з пагаршэннем жыльлёвых умоваў. Аднак 11-га лютага Маскоўскі суд Менску пастанавіў выселіць Васіля Хадзькова. Просьбу Хадзькова патлумачыць, як будучы забясьпечаныя ягоныя права на ўласнасць гэтай кватэркі, суд адхіліў.

16 лютага Васіль Хадзькову зьевянуўся ў праукратуру Маскоўскага раёну са скаргай на чыноўнікай райвыканкаму. Ён не выключае махінацыяў з кватэрамі для менчукоў, якіх адсяляюць з-за будаўніцтва метро. З гэтай прычыны нібыта і не хапіла кватэрой усім, каму яны належаць паводле закону, мяркуе Васіль Хадзькову. Ці пачалася праверка скаргі, сябрам спадара Хадзькова невядома. Сам ён дагэтуль знаходзіцца ў пастарунку.

У сувязі з будаўніцтвам новай галіны метро ў Менску ужо адселеныя і будучы адселеныя дзясяткі сем'яў з прыватных дамоў...

Калі метро ня ў радасць...

Уласнікі сталічных дамоў, якія зносяцца з-за будаўніцтва метро, будуць шукаць праўду ў Прэзідэнцкай і Адміністрацыі прэзідэнта.

Многім уласнікам дамоў замест раўназначнага жыўляя вырашылі дасць кватэркі. Напрыклад, суд Маскоўскага раёну Менску спыніў права ўласніці ўладальніка на індывідуальны двухпавярховы цэлявы дом агульнай плошчай 308 квадратных метраў, у якім жыве дзеяцель чытавек (тры сям'і Вакабовічай – бацькі і два сыны з жонкамі і дзецьмі). Дом аддаюць пад знос з-за будаўніцтва метро, а ўзамен прапаноўваюць дзеёве кватэркі ў мікрараёне "Лошыца" агульнай плошчай 94 і 62 кв.м (усяго 156 кв.м). Сённяня дом каштую каля 350 тысячаў даляраў, а рыначны кошт двух кватэр – менш за 200 тысячаў даляраў.

– Мы напісалі скаргу на дзеяньні Менскага гарадзкога выканаўчага камітэту, адміністрацыю Маскоўскага суда Менску, "Дырэकцыю па будаўніцтву "Менскага метрапалітэну", – кажа Дзяніс Вакабовіч. – Скаргу літаральна зачатыры гадзіны падпісалі каля ста грамадзянаў прыватнага сектару. З судадносным лістом і ў Адміністрацыю прэзідэнта. Не выключана таксама, што напішам скаргу ў Прэзідэнцкай і яшчэ раз (калектыўна) ў Адміністрацыю. Бы пакрыўджаных людзей вельмі і вельмі шмат.

"Крыжовы" суд у Лельчицах: ксёндз аштрафаваны

18 лютага Лельчицкі раённы суд разгледзеў прэтэнзіі раённых уладаў да пробашча каталіцкай парафіі ксёндза Віталія Мышоны. Раённы архітэктар склаў у адносінах да ксёндза адміністрацыі пратакол за нібыта самавольнае ўсталяванье крижа. Начальнік землеўпарарадкавальнай і геадэзічнай службы Лельчицкага раёну яшчэ ў студзені аформіў на адресе ксёндза падпісаны з патрабаваннем або зънесьці криж, або аформіць адвод зямлі пад яго ўсталяванье.

20 лютага Лельчицкі раённы суд

вынес пастанову ў адміністрацыйнай справе супраць пробашча мясцовай каталіцкай парафіі ксёндза Віталія Мышоны.

Ксёндз аштрафаваны за невыкананыя прадпісаныя архітэктара на 1 базавую велічыню, за невыкананыя прадпісаныя землеўпарарадкавальнай і геадэзічнай службы – на 2 базавых велічыні. Агулам на 105 тысячаў рублёў.

Нагадаем: У каstryчніку мінулага году каталіцкі криж на ўезьдзе ў Лельчицы быў усталяваны з дазволу мясцовых уладаў. Аднак усталя-

ваннага памятнага знаку не было ўзгодненае з архітэктарам гораду, і ён зьевянуўся ў суд. 16 сінтября райсуд прызнаў, што пры ўсталяванні крижа касцёл не парушаў закон. Пазней чыноўнікі райвыканкаму пачалі выстаўляць ксёндзу дадатковыя ўмовы. Справа дайшла да суда, які ўзыў бок ссытара, але ўлады не спыніліся – пробашча звязнаваці ў невыкананыя прадпісаныя органаў улады. Некалькі судовых паседжанняў не адбыліся з прычыны няяўкі ў суд архітэктара, які на той момант знаходзіўся на вайсковых зборах.